

Bruxelles, 12 decembrie 2023
(OR. en)

16547/23

FREMP 364
JAI 1636
AG 171
POLGEN 175

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile președinției = <i>Evaluarea dialogului anual privind statul de drept</i>

1. În cursul pregătirii concluziilor președinției din 18 noiembrie 2019, toate delegațiile au convenit să reevalueze dialogul anual privind statul de drept până la sfârșitul anului 2023, ținând seama de experiența dobândită.
2. La 3 iulie 2023, președinția a trimis un chestionar delegațiilor. La 10 iulie și 19 septembrie 2023, Consiliul Afaceri Generale a desfășurat schimburi de opinii preliminare. Pe baza contribuțiilor primite, președinția a pregătit un proiect de concluzii, care a fost evaluat la nivel de experți.
3. În cadrul reuniunilor Coreperului din 16 și 29 noiembrie 2023, nu s-a putut ajunge la un consens cu privire la proiectul anexat la documentul 14829/23.
4. În cadrul reuniunii Consiliului Afaceri Generale din 12 decembrie 2023, discuțiile nu au condus la un consens cu privire la concluziile referitoare la evaluarea dialogului anual privind statul de drept. Cu toate acestea, președinția a concluzionat că 25 de delegații au sprijinit textul care figurează în anexa la prezenta notă sau nu au ridicat obiecții cu privire la acesta.

EVALUAREA DIALOGULUI ANUAL PRIVIND STATUL DE DREPT

AMINTIND că, de la adoptarea concluziilor în cadrul Consiliului Uniunii Europene și al statelor membre reunite în cadrul Consiliului din 16 decembrie 2014¹, toate statele membre au participat, în spiritul cooperării loiale, la dialogul anual privind statul de drept în cadrul Consiliului, având în vedere angajamentul lor ferm de a consolida statul de drept ca una dintre valorile fondatoare ale Uniunii Europene.

AMINTIND că concluziile președinției din 19 noiembrie 2019² au fost sprijinite de 26 de delegații și că, în cursul pregătirii acestor concluzii, toate delegațiile au convenit să reevalueze dialogul privind statul de drept în cadrul Consiliului până la sfârșitul anului 2023, ținând seama de experiența dobândită.

AMINTIND că, astfel cum s-a subliniat în nota președinției către delegații din 28 septembrie 2020³, dialogul anual privind statul de drept a fost dezvoltat ca exercițiu politic de către Consiliul Afaceri Generale și structurat, în practică, în primul semestru al fiecărui an, printr-o sesiune dedicată unor runde succesive de analize specifice fiecărei țări privind situația statului de drept în cinci state membre și, în al doilea semestru al fiecărui an, prin două sesiuni: una dedicată situației generale a statului de drept în Uniune, iar cealaltă unei analize specifice fiecărei țări, utilizând întotdeauna raportul anual al Comisiei privind statul de drept. În plus, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a dezvoltat o serie de dezbateri tematice specifice privind chestiuni legate de statul de drept.

1. Reiterăm că concluziile din 2014 ale Consiliului Uniunii Europene și ale statelor membre reunite în cadrul Consiliului cu privire la asigurarea respectării statului de drept sunt în continuare valabile.
2. Suntem de acord că dialogul anual al Consiliului privind statul de drept s-a dovedit a fi util, creând un spațiu pentru schimburi politice constructive între statele membre și pentru schimbul de bune practici și de lecții învățate.
3. Reafirmăm principiile menționate în concluziile din 2014, în special: obiectivitatea, nediscriminarea și egalitatea de tratament pentru toate statele membre, o abordare imparțială și bazată pe probe, care nu aduce atingere principiului atribuirii competențelor, și nici respectării identităților naționale ale statelor membre inerente structurilor lor politice și constituționale fundamentale, incluzând autonomia regională și locală, și funcțiilor lor esențiale de stat, inclusiv asigurarea integrității teritoriale a statului, menținerea ordinii publice și apărarea securității naționale, și ne angajăm să le susținem în continuare într-un spirit de cooperare loială.

¹ Doc. 17014/14.

² Doc. 14173/19.

³ Doc. 11094/20.

4. Remarcăm faptul că acest dialog politic va continua să fie dezvoltat într-un mod complementar cu toate instituțiile UE și organizațiile internaționale, evitând dublarea eforturilor și ținând seama de instrumentele și cunoștințele de specialitate existente în acest domeniu.
5. Luăm act de faptul că, pe tot parcursul organizării și desfășurării acestui dialog, președinția va continua să se asigure că principiile dialogului enumerate la punctele 3 și 4 de mai sus sunt pe deplin respectate.
6. Subliniem că conținutul și structura actuale ale acestui dialog politic i-au permis să fie mai solid, mai orientat spre rezultate și mai bine structurat și că pregătirea sa a fost mai sistematică. Formatul său actual, incluzând dezbaterile generale și sesiunile specifice fiecărei țări, l-a consolidat efectiv prin realizarea unui bilanț anual privind situația actuală și principalele evoluții în ceea ce privește statul de drept. Acest lucru facilitează o discuție politică cuprinzătoare, autentică și interactivă, axată în mare măsură pe situația statului de drept în statele membre și în Uniune în ansamblu.
7. Constatăm că, deși conținutul și structura actuale ale dialogului sunt satisfăcătoare, acesta ar trebui îmbunătățit în continuare pentru a reflecta și mai bine angajamentul Consiliului de a consolida statul de drept și de a contribui la prevenirea provocărilor emergente și existente legate de statul de drept, într-un mod incluziv și constructiv, prin discuții și schimb de bune practici și de lecții învățate.
8. Ne angajăm să organizăm în continuare o discuție orizontală generală în al doilea semestru al anului și să organizăm discuții specifice fiecărei țări de trei ori pe an, două în primul semestru și una în al doilea semestru, fiecare axându-se pe situația din patru state membre.
9. Ne angajăm să dedicăm acest dialog analizării cel puțin a următorilor patru piloni ai statului de drept: sistemul de justiție, cadrul anticorupție, pluralismul și libertatea mass-mediei și alte aspecte instituționale legate de sistemul de control și echilibru; acest lucru nu aduce atingere domeniului de aplicare mai larg al acestui dialog în cadrul Consiliului Afaceri Generale.
10. Luăm act de faptul că, în practică, acest dialog va continua să se bazeze pe raportul anual al Comisiei privind statul de drept, creând sinergii între instituții, și remarcăm includerea în raport a unor recomandări ca modalitate de a evidenția aspecte specifice care necesită o atenție sporită din partea statelor membre.
11. Invităm Comisia să asigure în continuare implicarea strânsă a statelor membre și dialogul cu acestea în pregătirea raportului anual și să continue să îmbunătățească această pregătire, ținând seama de principiile care reglementează acest dialog.
12. Constatăm că acest dialog poate beneficia, de asemenea, de opiniile organizațiilor internaționale de drept public, în măsura în care raportul anual al Comisiei privind statul de drept le-a luat în considerare, și că ele constituie surse de informații anexe și auxiliare, dar valoroase, în special opiniile Consiliului Europei și ale organismelor sale, a căror valoare a fost recunoscută, printre altele, de concluziile Consiliului din 30 ianuarie 2023⁴, de Curtea de Justiție și de Comisie⁵.

⁴ Doc. 5422/23.

⁵ Doc. 11217/19.

13. Suntem de acord că, pe lângă organizarea acestui dialog, președinția poate lua în considerare și organizarea unor schimburi interactive mai frecvente, cum ar fi seminare pe teme legate de statul de drept cu părțile interesate relevante, în special cu cetățenii, societatea civilă, parlamentarii, autoritățile locale, mediul academic, partenerii sociali și jurnaliștii.
 14. Recunoaștem rolul orizontal și responsabilitățile Consiliului Afaceri Generale care desfășoară acest dialog; recunoaștem rolul complementar al Consiliului Justiție și Afaceri Interne atunci când desfășoară discuții tematice specifice privind chestiuni legate de statul de drept care intră în sfera sa de competență, urmând o abordare favorabilă incluziunii și luând în considerare, după caz, discuțiile din cadrul Consiliului Afaceri Generale.
 15. Observăm că, în urma dialogului din cadrul Consiliului Afaceri Generale, ar putea fi organizate discuții cu privire la una sau mai multe teme orizontale specifice în cadrul Consiliului Afaceri Generale, atunci când acest lucru este considerat adecvat și necesar.
 16. Convenim asupra faptului că toate președințiile viitoare vor continua să convoace statele membre pentru dialogul privind statul de drept în cadrul Consiliului în conformitate cu formatul și frecvența convenite mai sus și suntem de acord să efectuăm o nouă evaluare, până la sfârșitul anului 2027, a experienței dobândite pe baza acestui dialog.
-